

اگر حمله نظامی آمریکا به عراق را برآمده از تحولات پس از حادثه ۱۱ سپتامبر در آمریکا و مبارزه ادعای واشنگتن علیه تروریسم و بنیادگرایی القاعده و مقابله با محور شرارت تعریف کنیم، در آغاز چهارمین سال حضور نظامی آمریکا در عراق نیز بایستی تحولات خاورمیانه را جدال بسیار در بیش از هر چیز، تحت تأثیر آن ارزیابی کرد. از این رو آنچه در عراق، سوریه و لبنان، سرزمین‌های اشغالی فلسطین و یا در کشورهای عربی خلیج فارس اتفاق افتاده و خواهد افتاد، می‌تواند قابل درک باشد.

۱- عراق: عراق که چهارمین سال اشغال نظامی آمریکا را تجربه می‌کند، شرایطی متفاوت دارد. سقوط رژیم صدام به رغم حضور نظامی آمریکا نوانتواسته ضریب امنیت عمومی در این کشور را افزایش دهد. رزق‌های و شبه نظامیان مسلح عراق و دیگر عناصر شورشی، غالب نقاط عراق را صحنه روبرویی با آمریکا قرار داده‌اند. فعالیت عناصر مرتبط با القاعده و بن‌لادن در عراق اگرچه به زعمی می‌تواند مستمسکی برای ادامه حضور نظامی آمریکا در عراق باشد، اما اهداف بلندمدت و اصلی آمریکا در عراق را نیز با مشکلات و اختلالاتی مواجه می‌کند. فراز و فرود عملیات تروریستی در عراق که بعضاً رنگ و بوی فرقه‌ای و مذهبی نیز به خود گرفته است، خطرات در فلسطین این کشور به کام جنگ داخلی را افزایش داده است. با این حال تشکیل جبهه بار لمان دائم عراق، یک پیروزی برای احزاب و جریان‌هایی است که قایل به راه حل سیاسی جهت رسیدن به آرامش و در کشورشان هستند. در این میان پیروزی ائتلاف عراق یکپارچه به عنوان تأثیر گذارترین شکل و جبهه شیعی در عراق وزن سیاسی خود را باز هم نشان داده است. پیروزی این ائتلاف البته تعدادی با خواسته‌های آمریکا سازگار می‌نماید. به قدرت رسیدن یک شخصیت لایک شیعہ در پشت نخست‌وزیری عراق مورد پسند و نظر آمریکایی‌ها بوده است. شک و قوس انتخاب نامزد نخست‌وزیری و توقیف برای مکرر افتتاح کارخان جدید عراق و تحولات بعدی آن را بایستی در مورد وارد شده اهداف قرار آمریکایی‌ها جست‌وجو کرد. با این حال ائتلاف یکپارچه عراق در هم اندیشی با جناح‌های معتدل سیاسی اعراف احل منت و کردها مسیر دشوار و در خارج خطرناکی را برای رسیدن به جاده ثبات و آرامش در پیش رو دارد. دشواری این مسیر از آنجا می‌تواند خطرناک باشد که اهداف و خواسته‌های آمریکا با اهداف و برنامه‌های عراق و الگوسازی آن برای دیگران در عرصه آزمون و خطا تبدیل شده است. بنابراین به نظر می‌رسد در شرایطی که واشنگتن تجربه عراق را یک لکم برای آرد دیده نگاه‌ها، اهداف و برنامه‌های خود در نظر گرفته اند، این عرق‌ها می‌خشند که در فرصت پیش آمده در جهت منافع ملی و ساختن آینده در باز بهره برداری هستند. به همین جهت چشمانداز تحولات عراق در حال جانش‌های آشکار و پنهان این دو خواسته داخلی و خارجی مشاهده کرد. چالش‌های که بعضاً می‌تواند عراق را همچنان در دوراهی هفت و جهنم نگاه دارد.

۲- فلسطین: پیروزی در خشان و البته فالفگیرکننده جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) در انتخابات پارلمانی فلسطین که جنبش فتح را برنده اعلام کرده است، فالفگیرکننده تغییر دافقه و خارجی فلسطین را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. این

چشم انداز تحولات خاورمیانه

پیروزی که نمایانگر خواست و سلیقه سیاسی فلسطینی‌ها محسوب می‌گردد، با واکنش سخت و تهدیدآمیز اسرائیل و آمریکا مواجه شده است. بورش رژیم صهیونیستی به زندان آرچوا و بدون آسودن آن سعادت، رهبر جبهه فتح برای آزادی فلسطین از سوی این رژیم با تهدید به ترور (اسماعیل هنسیه، همراه گردید. با این حال کسب اکثریت کرسی‌های پارلمانی فلسطین از سوی جنبش حماس یک پیروزی با سازوکار دموکراتیک برای مقاومت محسوب می‌گردد، این پیروزی که طی آن رقیب سختی یعنی جنبش فتح پشت سر گذاشته شده است، بازگوکننده تغییر دافقه سیاسی فلسطینی‌ها نیز به شمار می‌آید. قطع کمک‌های خارجی برای آمریکا و کشورهای اروپایی در برکنجتن دولت‌های عربی نظیر مصر و عربستان علیه حماس را می‌توان ناشی از پذیرش حماس به عنوان یک واقعیت سیاسی در عرصه تحولات فلسطین دانست که انتظار

تغییر رویه و به منظور به رسمیت شناختن اسرائیل از سوی حماس صورت گرفته است. از این رو تحولات رهبران حماس نشان داده است که به رغم تأکید اصلی آنان بر اصول و سازش ناپذیری بر سر آن، عرف دیپلماتیک و چانه‌زنی‌های دیپلماتیک را به خوبی فرا گرفته‌اند. این مسأله در یک سیاسی و واقع‌بین رهبران حماس را بیشتر آشکار کرده است. مواضع سیاسی و رهبران حماس در قبال تحولات فلسطین نشان داده که قصد واگذاری قدرت را در کوتاه مدت نداشته و یا در پیش گرفتن همکاری سیاسی در فلسطین به افت‌های انحصارگرایی وقف کامل دارند. لذا تا کما می‌تواند آمریکا و کشورهای اروپایی در برکنجتن دولت‌های عربی نظیر مصر و عربستان علیه حماس را می‌توان ناشی از پذیرش حماس به عنوان یک واقعیت سیاسی در عرصه تحولات فلسطین دانست که انتظار

می‌رود محوریت فعل و انفعالات سیاسی آنی را نیز در اختیار داشته باشد. بنابراین آنکه اسرائیل و آمریکا در تلاش‌اند تا به قدرت رسیدن حماس را یک مانع اصلی در راه آنچه روند صلح قلمداد می‌گردد، تبلیغ و تصویر نمائند، اما این پیروزی حماس می‌تواند گام نخست فلسطینی‌ها برای پایان شورشی‌های ایشان قلمداد گردد.

۳- لبنان و سوریه: یک ثور سیاسی که در انگیزه‌های اصلی عاملان آن اختلاف نظرهایی به چشم می‌خورد، روابط لبنان و سوریه را دستخوش تغییرات و ناآرامی‌های ساخت که می‌توان این روابط را حتی از نو تعریف کرد. روابط بیروت و دمشق به شدت تحت تأثیر ترور فریق حریری، نخست‌وزیر سابق لبنان قرار گرفته است. رازگشایی از پرونده ترور حریری را بدانجا پیش‌رفت که نهایتاً سرگروه تیم تحقیق سازمان ملل «دنتلو مهلیس» که متهم به جریان سازی در این پرونده علیه سوریه شده بود، استعفا کرد.

چرا که این روند در مسیری قرار گرفته بود که برداشت عمومی از آن، چیزی جز تحت فشار قرار دادن سوریه و «بشار اسده» نبود. پس از حمله نظامی آمریکا به عراق و سقوط رژیم صدام، روابط آمریکا و سوریه در فاز دیگری قرار گرفت. آمریکایی‌ها به عملیات نظامی که با افتد تبلیغاتی و سیاسی است متهم کردن سوریه به دخالت در اوضاع داخلی عراق، دمشق را شدیداً تحت فشار قرار دادند. این در دمشق را به کار می‌رساند، اما برای اعمال تحریم‌های علیه سوریه فراهم گردید. این در حالی است که با آشکار بودن رد پای تحرکات اسرائیل علیه سوریه، آمریکایی‌ها در صدد از میان برداشتن آخرین سنگر عربی ضداسرائیلی در خاورمیانه برآمده‌اند. بنابراین اهداف ناشی از ترور فریق حریری با توجه به تحولات بعدی در روابط لبنان و سوریه و آغاز قدرت نسبی‌های خبیانی‌های جریان ضدسوری در لبنان بیشتر آشکار شده است. روند پرونده ترور فریق حریری مشخص کرده است که دولت سوریه و بشار اسده هدف قرار گرفته‌اند. برخی تحولات منطقه‌ای نظیر بالاگرفتن پرونده هسته‌ای ایران، پیروزی حماس و ناآرامی‌های عراق اگرچه موقتا از توجه به سوریه کاسته است، اما در پیگیری فشارهای آمریکا و اسرائیل علیه سوریه نمی‌توان تردید داشت. گفت‌وگوهای ملی در لبنان در جهت عقلانی کردن تصمیم‌گیری‌ها در تنظیم روابط بیروت و دمشق و چشم‌انداز تحولات لبنان تنش داشته است با این حال نمی‌توان از برخی نگرانی‌ها نسبت به افزایش بی‌ثباتی در لبنان و خطر درگیر شدن آن در یک داخلی دیگر غافل بود.

چشم انداز تحولات: تحولات سیاسی یک سال گذشته در خاورمیانه چندان موفق طبع و خواسته‌های آمریکا نبوده است. پیروزی ائتلاف عراق یکپارچه، در انتخابات پارلمانی عراق و کسب رقتن جریان‌های لایک شیعہ، در جنبش‌های جنبش حماس و انتخابات پارلمانی فلسطین به عرصه رقابت‌های انتخابات پارلمانی مصر بر وفق باد واشنگتن نبوده است. این شرایطی است که در پیش‌بینی‌های فهد و حضور امیر عبدالله آل‌اهد اصلاح قلمبانه‌اش در قدرت از کانون توجه آمریکا در حال خارج شدن است. آنچه قابل بحث است، تلاش آمریکا برای جایگزین ساختن بازیگران سیاسی جدید در خاورمیانه است. در این زمینه امارات عربی متحده یکی از این نمونه‌هاست. با این حال تلاش آمریکا برای ملل سازی سیاسی در خاورمیانه و اصرار بر متفق شدن ایند طرف خاورمیانه‌بزرگ با مقاومت‌هایی که صورت می‌گیرد چالش عمده‌ای خواهد بود که خاورمیانه را درگیر خواهد ساخت.

مصاحبه با خالد مشعل

مطلوب ن‌راندن شایستگی رسیدگی به قدرت را هم ندارند. اسرائیل بیش از شکست نظامی شکستی روانی را بر اعراب و مسلمانان تحمیل کرد. امروز نیز ما نه یک شکست نظامی بلکه شکستی روانی را بر سر اسرائیل وارد آوردیم.

رهبرانی از جنبش مردم

علیه اسرائیل را چگونه توضیح می‌دهید؟ عملیات‌های حمله طلبانه فلسطینی‌ها واکنشی است علیه خشونت‌های اسرائیل که در حق فلسطینی‌ها روا داشته‌اند و همه چیز آنها را گرفته‌اند. چنین خشونت‌هایی از سوی اسرائیل وحشیانه بوده و همه از راه‌های مدرن تخریب استفاده می‌کنند. کشتار سال ۱۹۹۴ ه برون از جمله خشونت‌های متعدد علیه حماس بود که طی آن دهها فلسطینی یک سحرگاه ماه مبارک رمضان کشته شدند. در اینجا یک اصل فیزیک مصداق پیدا می‌کند: هر عملی علیه عملی دارد. ۱۰ سال پیش، حماس برای جلوگیری از خشونت علیه غیرنظامیان ابتکاری را مطرح کرد اما اسرائیل آن را رد کرد و هنوز هم آن را نمی‌پذیرد. حتی آمریکایی‌ها نیز دیگر ما را ترورستی نمی‌دانند. مبارزه ما برای دفاع از خود است. حماس یک جنبش مقاومت است نه یک سازمان تروریستی. متأسفانه اشغالگران تنها زبان زور را می‌فهند. اشتباه فتح در این بود که امیدوار بود مذاکره و دادن امتیاز موضع اسرائیل را نرم‌تر کند.

در قبال توافق نامه‌های که پیش از به قدرت رسیدن حماس امضا شده، چه رویکردی اتخاذ می‌کنید؟

منافع مردم فلسطین را تأمین کرد حاضر هستیم به آنها تنههه نامیم. متأسفانه، اسرائیل به تعهداتی که در این موافقت نامه با پذیرفته، عمل نمی‌کند. حماس در درباره محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین چه نظری دارد؟ آیا سازمان شما قصد دارد با شرکت اعضای فتح دولت تشکیل دهد؟

به طور عام، در روابط میان دولت و تشکیلات یک سازمان سیاسی همکاری می‌موضوع می‌ور و انتخابات و پذیرش نتایج انتخاباتی از سوی او در نظر می‌گیریم. در دولت اتلافی ملی جایی برای افراتجی کرده، اما می‌تواند در حال در امور خدای فتح را نداریم و نمی‌خواهیم میان دیگران اختلالی ایجاد کنیم. به نظر من، فتح از مهم‌ترین عوامل اتحاد دولت خودخوانده، رسمی می‌شیم همه نیروهای سیاسی را در امور دولت تکمیل کنیم تا هر کدام فرصتی برای خدمت سرزمین پدری خود داشته

مصاحبه با خالد مشعل

مطلوب ن‌راندن شایستگی رسیدگی به قدرت را هم ندارند. اسرائیل بیش از شکست نظامی شکستی روانی را بر اعراب و مسلمانان تحمیل کرد. امروز نیز ما نه یک شکست نظامی بلکه شکستی روانی را بر سر اسرائیل وارد آوردیم.

رهبرانی از جنبش مردم

علیه اسرائیل را چگونه توضیح می‌دهید؟ عملیات‌های حمله طلبانه فلسطینی‌ها واکنشی است علیه خشونت‌های اسرائیل که در حق فلسطینی‌ها روا داشته‌اند و همه چیز آنها را گرفته‌اند. چنین خشونت‌هایی از سوی اسرائیل وحشیانه بوده و همه از راه‌های مدرن تخریب استفاده می‌کنند. کشتار سال ۱۹۹۴ ه برون از جمله خشونت‌های متعدد علیه حماس بود که طی آن دهها فلسطینی یک سحرگاه ماه مبارک رمضان کشته شدند. در اینجا یک اصل فیزیک مصداق پیدا می‌کند: هر عملی علیه عملی دارد. ۱۰ سال پیش، حماس برای جلوگیری از خشونت علیه غیرنظامیان ابتکاری را مطرح کرد اما اسرائیل آن را رد کرد و هنوز هم آن را نمی‌پذیرد. حتی آمریکایی‌ها نیز دیگر ما را ترورستی نمی‌دانند. مبارزه ما برای دفاع از خود است. حماس یک جنبش مقاومت است نه یک سازمان تروریستی. متأسفانه اشغالگران تنها زبان زور را می‌فهند. اشتباه فتح در این بود که امیدوار بود مذاکره و دادن امتیاز موضع اسرائیل را نرم‌تر کند.

در قبال توافق نامه‌های که پیش از به قدرت رسیدن حماس امضا شده، چه رویکردی اتخاذ می‌کنید؟

منافع مردم فلسطین را تأمین کرد حاضر هستیم به آنها تنههه نامیم. متأسفانه، اسرائیل به تعهداتی که در این موافقت نامه با پذیرفته، عمل نمی‌کند. حماس در درباره محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین چه نظری دارد؟ آیا سازمان شما قصد دارد با شرکت اعضای فتح دولت تشکیل دهد؟

به طور عام، در روابط میان دولت و تشکیلات یک سازمان سیاسی همکاری می‌موضوع می‌ور و انتخابات و پذیرش نتایج انتخاباتی از سوی او در نظر می‌گیریم. در دولت اتلافی ملی جایی برای افراتجی کرده، اما می‌تواند در حال در امور خدای فتح را نداریم و نمی‌خواهیم میان دیگران اختلالی ایجاد کنیم. به نظر من، فتح از مهم‌ترین عوامل اتحاد دولت خودخوانده، رسمی می‌شیم همه نیروهای سیاسی را در امور دولت تکمیل کنیم تا هر کدام فرصتی برای خدمت سرزمین پدری خود داشته

عملیات‌های شهادت طلبانه فلسطینی‌ها واکنشی است علیه خشونت‌های اسرائیل که در حق فلسطینی‌ها روا داشته‌اند و همه چیز آنها را گرفته‌اند. اشتباه فتح در این بود که امیدوار بود مذاکره و دادن امتیاز موضع تل آویورا نرم‌تر کند.

اساس سیاست حماس است، سیاست بلکه با مسائل اقتصادی و فعالیت ما نیست است. آموزش و مقاومت در برابر اشغال نیز روبرو هستیم. ایجاد زیرساخت‌های لازم برای تأمین زندگی عادی برای مردم از کان اصلی

مصاحبه با خالد مشعل

مطلوب ن‌راندن شایستگی رسیدگی به قدرت را هم ندارند. اسرائیل بیش از شکست نظامی شکستی روانی را بر اعراب و مسلمانان تحمیل کرد. امروز نیز ما نه یک شکست نظامی بلکه شکستی روانی را بر سر اسرائیل وارد آوردیم.

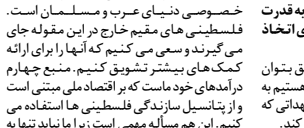
رهبرانی از جنبش مردم

علیه اسرائیل را چگونه توضیح می‌دهید؟ عملیات‌های حمله طلبانه فلسطینی‌ها واکنشی است علیه خشونت‌های اسرائیل که در حق فلسطینی‌ها روا داشته‌اند و همه چیز آنها را گرفته‌اند. چنین خشونت‌هایی از سوی اسرائیل وحشیانه بوده و همه از راه‌های مدرن تخریب استفاده می‌کنند. کشتار سال ۱۹۹۴ ه برون از جمله خشونت‌های متعدد علیه حماس بود که طی آن دهها فلسطینی یک سحرگاه ماه مبارک رمضان کشته شدند. در اینجا یک اصل فیزیک مصداق پیدا می‌کند: هر عملی علیه عملی دارد. ۱۰ سال پیش، حماس برای جلوگیری از خشونت علیه غیرنظامیان ابتکاری را مطرح کرد اما اسرائیل آن را رد کرد و هنوز هم آن را نمی‌پذیرد. حتی آمریکایی‌ها نیز دیگر ما را ترورستی نمی‌دانند. مبارزه ما برای دفاع از خود است. حماس یک جنبش مقاومت است نه یک سازمان تروریستی. متأسفانه اشغالگران تنها زبان زور را می‌فهند. اشتباه فتح در این بود که امیدوار بود مذاکره و دادن امتیاز موضع اسرائیل را نرم‌تر کند.

در قبال توافق نامه‌های که پیش از به قدرت رسیدن حماس امضا شده، چه رویکردی اتخاذ می‌کنید؟

منافع مردم فلسطین را تأمین کرد حاضر هستیم به آنها تنههه نامیم. متأسفانه، اسرائیل به تعهداتی که در این موافقت نامه با پذیرفته، عمل نمی‌کند. حماس در درباره محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین چه نظری دارد؟ آیا سازمان شما قصد دارد با شرکت اعضای فتح دولت تشکیل دهد؟

به طور عام، در روابط میان دولت و تشکیلات یک سازمان سیاسی همکاری می‌موضوع می‌ور و انتخابات و پذیرش نتایج انتخاباتی از سوی او در نظر می‌گیریم. در دولت اتلافی ملی جایی برای افراتجی کرده، اما می‌تواند در حال در امور خدای فتح را نداریم و نمی‌خواهیم میان دیگران اختلالی ایجاد کنیم. به نظر من، فتح از مهم‌ترین عوامل اتحاد دولت خودخوانده، رسمی می‌شیم همه نیروهای سیاسی را در امور دولت تکمیل کنیم تا هر کدام فرصتی برای خدمت سرزمین پدری خود داشته

عملیات‌های شهادت طلبانه فلسطینی‌ها واکنشی است علیه خشونت‌های اسرائیل که در حق فلسطینی‌ها روا داشته‌اند و همه چیز آنها را گرفته‌اند. اشتباه فتح در این بود که امیدوار بود مذاکره و دادن امتیاز موضع تل آویورا نرم‌تر کند.

اساس سیاست حماس است، سیاست بلکه با مسائل اقتصادی و فعالیت ما نیست است. آموزش و مقاومت در برابر اشغال نیز روبرو هستیم. ایجاد زیرساخت‌های لازم برای تأمین زندگی عادی برای مردم از کان اصلی

یادداشت

دو ضرورت اساسی منطقه‌ای

رئوف پیشدار

آب‌های رسمی نشان می‌دهد که مبادلات منطقه‌ای در سالهای اخیر و مخصوص بعد از جنگ خلیج فارس از رونق خاصی برخوردار بوده است، با این همه نبود یک بازار مشترک منطقه‌ای در آن مقررات ترجیحی و تشویقی حاکم باشد، موجب گردیده تا ظرفیتهای خوبی توسط کشورهای منطقه مورد استفاده قرار گرفته و بخش بزرگی از آن همچنان در دست بازارهای خارج منطقه باشد. گرچه به شهادت آمار سطح مرادوات تجاری و بازرگانی برخی کشورهای منطقه به هم به مناسبتی از شدت رسیده، ولی عدم توسعه آن به همه کشورهای خارج، در نهایت تراز آن همچنان به سود کشورهای منطقه از دست گردانیده است و نهادها و سازمانهای منطقه‌ای که در ابتدا با اهداف اقتصادی تشکیل شدند، اما بتدریج به سمت سیاست شمایل گردیدند، نتوانسته‌اند در این زمینه نقشی کارا ایفا کنند. مسأله دیگری که در منطقه وجود دارد و می‌بایست در همکاریهای منطقه‌ای به عنوان یک نیاز اساسی و حیاتی مورد توجه قرار گیرد، فقدان همکاریهای امنیتی دسته جمعی است. منطقه ایک دستخوش جریان ناشی از تضعیف امنیت داخلی عراق و پناه گرفتن تروریست در این کشور و همزمان خلا ساختاری برای همکاری دسته جمعی امنیتی به عنوان یک ضرورت حیاتی است. همکاریهای امنیتی در منطقه در سالهای اخیر سه سمت عمده، یکی دوجانبه و دومی چندجانبه منطقه‌ای و سومی دو جانبه و چندجانبه با حضور نیروهای بیرون از منطقه داشته است که ضعف در دومی از نگاه تیلگران ک مسائل امنیتی در منطقه به همراه عواملی دیگر که در آن وجود به آن پرداخته خواهد شد، موجب شکننده شدن امنیت در منطقه و کاهش سطح آن شده است و شکل سوم این همکاریها، حضور هرچه بیشتر نیروهای بیگانه در منطقه و سبب گردیده که خود عاملی بالقوه خطرناک و جدی برای امنیت منطقه است. آنچه خلأ آن است که اساسی امنیتی بیشتر از سایر برای زمانی حکم می‌نماید، نبود یک سازمان برای هدایت و تمرکز فعالیتهای کشورهای منطقه در آن می‌باشد که چنین نیاز آن وجود باور لزوم یک واحد امنیتی در راستای ثبات منطقه‌ای است. هدشت افکنی بلایه است که کشورهای منطقه آمیزک و با آن روبرو هستند و این مبارزه با آن می‌تواند به عنوان یک نقطه مشترک در هر همکاریهای چندجانبه در قالب یک سازمان امنیت منطقه‌ای تلقی شود. دو مسأله در منطقه موجب افکار بانی نهانیت افکنش برای ظهور، تهدید ثباتی و تهدید تبدیل شدن به یک تهدید جدی امنیتی برای همه کشورهای منطقه شده است. این دو مسأله عبارتند از اول: حضور گسترده نیروهای بیگانه در منطقه چه به صورت اشغال (عراق و افغانستان) و یا توافق شده (اغلب اتحادیه اروپا نیز کمک‌هایش را محدود نموده و اسرائیل هم درآمدهای مالیاتی را به حالت تعلیق درآورده است. چگونه می‌خواهید این مشکلات بوجه‌ها را حل کنید؟

دووجه سالیانه فلسطین برابر است با ۲ میلیارد دلار. ۲۵۰ میلیون دلار آن در محل درآمدهای مالیاتی دولت فلسطین تأمین می‌شود. ۶۵۰ میلیون دلار نیز از محل درآمدهای مالیاتی که اسرائیل از منابع فلسطینی می‌گیرد به دست می‌آید و ۱/۱ میلیارد دلار دیگر هم از کمک‌های خارجی تأمین می‌شود. پس از امتناع اسرائیل از انتقال درآمدهای مالیاتی به دولت فلسطین و قطع کمک‌های خارجی اکنون ما مجبوریم که خود ۱/۷۵ میلیارد دلار دیگر تأمین کنیم. اگرچه قرار به جمع آوری این مبلغ نیستیم اما پول کافی برای پوشش نیازهای اساسی داریم. بنابراین باید در هزینه‌ها صرفه‌جویی کرده و با فساد مبارزه کنیم. همچنین باید به مردم یاد بدهیم که به کم قانع باشیم.

پس از قطع کمک‌های آمریکا و اتحادیه اروپا، بوجه‌ها را چگونه تأمین می‌کنید؟

بوجه‌ها را از منابع مختلفی تأمین می‌کنیم. منبع نخست کمک‌های رسمی کشورهای عرب، مسلمانان کشورهای دوست است. منبع دوم بوجه‌هاست که مهمترین منبع به شمار می‌آید. منبع سوم بخش خصوصی دنیای عرب و مسلمانان است. فلسطینی‌های مقیم خارج در این مقوله بسیار می‌گیرند و سعی می‌کنند آنها را برای ارائه کمک‌های بیشتر تشویق کنیم. منبع چهارم درآمدهای خودمأست که بر اقتصاد ملی مبتنی است و از پتانسیل سازندگی فلسطینی‌ها استفاده می‌کنیم. این همه مسأله مهمی است زیرا ما نباید تنها به کمک‌های خارجی اتکنا کنیم. منبع پنجم بوجه‌ها فساد است زیرا دیو فساد دست کم یک سوم بوجه‌ها فلسطین را می‌بلعد. تقاضای دولت تأثیر زیادی در افزایش بوجه‌ها دارد. اگر نمی‌تواند، قطعنامه‌های سازمان کنفرانس اسلامی برای فلسطین به اجرا در نیامد زیرا بزرگ‌ترین موسسات دولتی این کشور، بستگی سیاسی از دولت‌های منطقه‌ای دارند و به همین دلیل به کمک‌های خارجی می‌توانند به مواضع فتح چه تفاوتی دارد؟

فتح وابستگی زیادی به غرب و آمریکا پیدا کرده است. برای آن هر میزان، آن در وهله اول به متحدان سنتی خود مانند روسیه پیش دست کردند. اما این امر کمکی به تغییر موضع غرب نکرد و حتی روابطشان با دنیای عرب و مسلمانان خدشه دار شد. ما هرگز به آمریکا تکیه نمی‌کنیم. همه نیروهای سیاسی را در امور دولت تکمیل کنیم تا هر کدام فرصتی برای خدمت سرزمین پدری خود داشته